WIARUS POLSKI.

Wychodzi na wtorek, czwartek i sobotę z dodatkiem religijnym p. t.: „Nauka Katolicka“ i z dodatkiem humorystyczno-satyrycznym p. t. „Zwierciadło.“ Przedpłata kwartalna na poczcie i u listowych wynosi 1 mr. 50 fen., a z odnoszeniem do domu 1 mr. 75 fen. „Wiarus Polski“ zapisany jest w cenniku pocztowym pod literą T. nr. 117. — W księgarni w Bochum 1 mr. 25 f. a z odnoszeniem do domu 1 mr. 75 fen.

MÓDL SIĘ I PRACUJ!

Za inseraty płaci się za miejsce rządka drobnego druku 15 fen., a za ogłoszenia zamieszczone przed inseratami 40 fen. Kto często ogłasza otrzyma odpowiedni opust czyli rabat. Za tłómaczenie z obcych języków na polski nic się nie płaci. Listy do Redakcyi, Drukarni i Księgarni należy opłacić i podać w nich dokładny adres piszącego. Rękopisów się nie zwraca. Nazwisk korespondentów bez ich upoważnienia nie wskazuje się.

Nr. 42. **Bochum, piątek, 8 kwietnia 1898.** Rok 8.

Redakcya, Drukarnia i Księgarnia znajduje się przy Maltheserstrasse 17a na dole. — Adres: Wiarus Polski, Bochum.

Rodzice polscy! Uczcie dzieci swe mówić, czytać i pisać po polsku! Nie jest Polakiem, kto potomstwu swemu zniemczyć się pozwoli!

Mickiewicz w kościele.

Konsystorz biskupi w Tarnowie, w Galicyi, wydał następujący okólnik do duchowieństwa:

„Komisya odczytowa, jako sekcya ogólnego Komitetu, który się zawiązał we Lwowie ku uczczeniu setnej rocznicy urodzin Księcia naszych poetów, Adama Mickiewicza, zwróciła się do Konsystorza biskupiego z prośbą, aby W. W. Duchowieństwo współudziałem swoim przyczyniło się do uświetnienia tej rocznicy.

Z uwagi, że każdy żyjący naród czcią otacza mężów, którzy swoim talentem, ofiarą, pracą i cierpieniem przyczynili się do jego chwały; że mianowicie czci tych, którzy duchową skarbnicę jego pomnożyli i wśród innych narodów podnieśli wysoko, przeznaczenie od Pana Boga narodowi naszemu, w dziejach Kościoła zlecone, przychylamy się do powyższej prośby Komitetu Mickiewiczowskiego.

Gdzie tedy kapłan do współudziału zaproszonym będzie, niech odprawi mszę świętą dziękczynną. Po tem nabożeństwie niech się uda do sali przez miejscowy Komitet wyznaczonej na zgromadzenie i tam niech przedstawi powody tej uroczystości stuletniej, a mianowicie: 1) Genialną potęgę wieszcza naszego, uznaną przez cywilizowane narody, których uczeni dzieła jego tłómaczyli, dla którego uczczenia stanie w Warszawie pomnik, jako znak hołdu należnego dla naszego poety. 2) Niech wskaże na gorącą miłość Ojczyzny, którą tchną jego dzieła. 3) Niech wskaże przedziwne cnoty jego w rodzinnem życiu, które niedawno córka poety w ślicznem okazała świetle. 4) Niech podniesie wielką wiarę jego w potęgę Stolicy Apostolskiej i niczem niezachwianą (mimo chwilowych zboczeń) wiarę katolicką, w której jak jutrzenka świeci cześć ku Najświętszej Pannie, a której opiece zawdzięczał, iż zakończył ten żywot pobożnie.

Ziemie polskie.

*** Z Prus Zach., Warmii i Mazur.**

W **Radomnie** rodak nasz p. Uzarski nabył od Niemca Schramkego, który swoję posiadłość rozparcelował, 80 mórg za 21 tysięcy marek. Trzech mniejszych właścicieli kupiło od tegoż p. Schramkego kawałki roli po mniej więcej 7 mórg za cenę 165, 210 i 400 mk. Są to pp. Wroński, Zieliński i Godlewski.

Ze Swiecia piszą, że wdowa po nauczycielu Grütterze, znanego z głośnego procesu, straciła w krótkim przeciągu czasu po śmierci męża troje dzieci. Zmarły na choroby dziecięce.

Koronowo. Jakaś zbrodnicza ręka nałożyła niedaleko dworca tutejszego kamieni na szyny, skutkiem czego wykoleił się pociąg, jadący z Bydgoszczy. Lokomotywa wyrzuconą zostałą zupełnie z szyn, a kilka wagonów jest uszkodzonych. Na szczęście z podróżnych prócz przestrachu nie doznał nikt znaczniejszych obrażeń.

Wąbrzeźno. W piątek 1 kwietnia nastąpiło tu otwarcie kolei elektrycznej, w którem wziął udział naczelny prezes p. Gossler.

*** Z Wiel. Ks. Poznańskiego.**

Szamocin. Gospodarz Wojtecki z J. padł tak nieszczęśliwie z woza, że dostał się pod koła, które go pogniotły i śmierć natychmiast sprowadziły.

Inowrocław. Onegdaj w nocy wybuchł ogień w domku parterowym przy ul. Szymborskiej, należącym do p. Kwiatkowskiego, i zniszczył cały dach domu. Szkoda jest dość znaczną.

Pakość. Publiczną pochwałę ogłasza regencya bydgoska dla Józefa Zakowskiego z Pakości za to, że w dniu 29 stycznia rb. wyratował z narażeniem własnego życia z jeziora mogilnickiego chłopca Seidlera.

Poznań. Szowinistyczne pisma niemiecko-protestanckie niezwykle czułą opieką otaczają katolickich kolonistów w Sławoszewie, obecnie Lawau. Wiadomo, że najwyższa władza duchowna przeznaczyła dla tej kolonii kapłana, rodowitego Niemca, w osobie ks. Proboszcza Klemta. Mimo, iż tenże jest Niemcem, niezadowolone są wciąż te pisma z niego, ponieważ od czasu do czasu zamieszczając uwagi o tej kolonii i jej stósunku do proboszcza, przedstawiając je jako obraz niezgody. „National-Ztg.“ podaje jako powód rzekomych zatargów między parafią a proboszczem stósunki finansowej natury, ponieważ koloniści westfalscy są przyzwyczajeni na zachodzie do niskich akcydensów, w Poznańskiem zaś są one wysokie z powodu niskich pensyj, jakie pobierają proboszczowie. Trzeba więc sprowadzić dla kolonistów kapłana z Westfalii! Wątpimy, aby koloniści katoliccy czuli się wielce zaszczyceni tą niepowołaną opieką pism protestanckich!

*** Ze Slązka czyli Starej Polski.**

Tarnowskie Góry. Hutnik Paweł Hilla ztąd uległ w końcu ubiegłego tygodnia nieszczęsnemu wypadkowi. Przechodząc obok maszyny, nie uważał na siebie, skutkiem czego pas porwał lewą rękę jego i złamał ją w dwóch miejscach. Hillę przeniesiono do lazaretu.

Chrościce. W nocy ze Srody na Czwartek powtał w szopie pana Jana Nierusza w kolonii Ostrówek pożar. Z powodu późnej godziny przybyło na ratunek mało ludzi, wskutek czego ogień przerzucił się także na stodołę i zniszczył ją doszczętnie.

Głogówek. Smiałego i szlachetnego czynu dokonał pomocniczy listonosz Franciszek Zmarzły ztąd. Do rzeki wpadło trzyletnie dziecko chałupnika Macieja Kołodczyka z Dyrszłowic, co widząc Zmarzły, bez namysłu skoczył do wody i wyciągnął dziecię, które straciło już przytomność.

Wiadomości ze świata.

Berlin. Nowe wybory do parlamentu wprowadzą niezawodnie do tego ciała prawodawczego wielu zupełnie nowych ludzi. Dotychczas oświadczyło już 100 przeszło posłów, że nadal mandatu poselskiego nie przyjmą.

Z Kiau-Czau donoszą znowu o bijatyce marynarzy niemieckich z Chińczykami. Jednego Chińczyka tak marynarze poturbowali, że wkrótce umarł.

Austrya. Cesarz Franciszek Józef udaje się w niedzielę Wielkanocną do Budapesztu i wraca 13 bm. do Wiednia, zkąd uda się 19 do Monachium na srebrne wesele swej córki Gizeli, a ztamtąd do Drezna na uroczystość 70-rocznicy urodzin króla saskiego. Z Drezna do Kissingen dla odwiedzenia królowej sakiej. Do Wiednia powróci cesarz dopiero 26 bm.

— Czeska gazeta „Politik“ donosi, że hrabia Thun zaraz po świętach przedłoży cesarzowi nową ustawę językową. Jeżeli cesarz na nią się zgodzi, przedłoży ją hr. Thun natychmiast w Izbie poselskiej. W razie uchwalenia tej ustawy, zniesionoby natychmiast rozporządzenia językowe Gautscha.

Londyn. Pomiędzy Rosyą a Anglią zaostrzają się stosunki nie mało. Anglia bardzo energicznie wymusiła od Chin, aby odstąpiły jej port Weiheiwei. Rosya wskutek tego w porcie Arthura, który również leży nad zatoką Petschili, jest jakoby odcięta od morza. Rządowe gazety rosyjskie piszą, że to Anglii nic nie pomoże, albowiem Rosya nie pozwoli się trzymać w zamknięciu. Rosya musi mieć wolny wyjazd z zatoki Petschili, inaczej Anglia odczuje przeciwieństwo Rosyi na granicy Indyi i Afganistanu. Japonia nie stanie — twierdzą rosyjskie gazety — po stronie Anglii.

Co z tego sporu wyniknie, trudno przewidzieć.

Z różnych stron.

Dalszy ciąg kontrol zamieścimy w numerze, który wyjdzie w sobotę, a resztę po świętach.

Bochum. Tutejsze Towarzystwo hodowli ptactwa urządza od 25 do 29 czerwca na sali hotelu Wiktoryi wystawę. Wystawione będą gęsi, kaczki kury, gołębie, przedewszystkiem pocztowe i rozmaite ptaki śpiewające. Wystawiona będzie także maszyna do wysiadania jaj. — Straszne nieszczęście na kopalni „Karolinenglück“ spowodowało zarządy kopalni jednakowoż do zaprowadzenia lepszych środków ostrożności. — W dniu 9 b. m. odbędzie się zebranie dyrektorów kopalń, na którem zda generalny dyrektor kopalni „Hibernia“ sprawozdanie z doświadczeń, jakie zrobiono z skraplaniem pyłu węglanego na niebezpiecznych kopalniach „Hibernia“ i „Shamrok“. Urządzenia do skraplania pyłu, jakie posiada „Hi-

bernia", zostaną na wszystkich kopalniach zaprowadzone.

Dortmund. Ks. prob. Walter od kościoła Panny Maryi obchodził 25-letni jubileusz kapłański.

Weitmar. Kolej elektryczna ztąd do Bochum zostanie otwarta w dniu 15 maja.

Wattenscheid. Na kopalni „Fröhliche Morgensonne" w Westenfeld pokaleczyły spadające węgle górnika Jana Lipińskiego. L. musiano przenieść do domu chorych.

Herne. Zaszło tu kilka wypadków zapadnięcia na krwawą biegunkę.

Wanne. Pogrzeb śp. ks. prob. Wrede odbył się we wtorek przy udziale 50 księży z okolicy. Prócz trzech Towarzystw miejscowych. przybyły z chorągwią deputacye Tow. św. Cecylii i Tow. katolickiej czeladzi z Eikla. Przemowę przy zwłokach wygłosił ks. prob. Schneider z Eicklu, poruszając niejednego do łez. Niech odpoczywa w pokoju.

Remscheid. Zonę pewnego robotnika posądziła w tych dniach sąsiadka o kradzież owocu. Oczerniona wzięła to sobie bardzo do serca i była w ostatnich dniach bardzo rozdrażniona. Temu też przypisują jej postanowienie pozbawienia życia siebie i pięcioro dzieci. Aby zamiar ten wykonać, udała się z dziećmi nad staw, gdzie przywiązała dwoje najmłodszych dzieci do siebie i rzuciła się do stawu. Troje starszych dzieci, przeczuwając, że się na coś strasznego zanosi, uciekło jej, aby donieść o tem ojcu.

Dorstfeld. W kopalni „Dorstfeld II." zasypały węgle górników Lünschota i Vossa. Rozpoczęto zaraz pracę, aby ich uwolnić. Oddział po oddziale zmieniał się, lecz dopiero po 32 godzinach zdołano ich żywych, chociaż wycieńczonych, uwolnić. Radość rodzin zasypanych była bardzo wielka.

Lanstrop. Gościnny Koch podarował dla tutejszego kościoła dzwony.

Hofstede. Firma Schulz z Bochum zamierza na swej tutejszej posiadłości wybudować koksownię z 20 piecami.

Carnap. Wskutek usunięcia się ziemi obniżył się tor kolejowy od mostu na rzece Emscher do kopalni „Nordstern" o pół metra.

Hamme. Na kopalni „Karolinenglück" zaprowadzono nową lampę bencynową. Gmach do czyszczenia i reparacyi lamp będzie cały masywny, nawet oddziały zostaną przedzielone żelaznemi drzwiami. Do nalewania pobudują osobny budynek, a rury, prowadzące bencynę do niego, zakończone kurkami, umożebnią prędkie a bezpieczne nalewanie lamp. — W wtorek o godzinie 10 wieczorem spadł ś. p. Bronisław Matysiak, rodem z Radomierza pod Błotnicą, do szybu na kopalni „Karolinenglück" i znalazł śmierć na miejscu.

Steele. Pewien obcy pan pomógł jakiemuś niby nieprzytomnie na ulicy leżącemu człowiekowi wstać, przyczem ów niby chory skradł mu portmonetkę z 40 markami.

Kolonia. W pobliskiem Frechen wyznała pewna kobieta na łożu śmiertelnem, że przed 14 laty popełniła krzywoprzysięstwo, wskutek czego pewien mularz został mimo zapewnienia, że jest niewinnym, na 15 miesięcy więzienia skazany, które też odsiedział.

Rodak nasz, p. P. Pokora w Wejherowie, znacznie znowu powiększył swoją fabrykę cygar, papierosów i tytuni, a sprowadzeniem nowych maszyn, jako też przez zakupy hurtowne tutejszych i zagranicznych tytuni postawił ją na takiej stopie, iż z największemi fabrykami tego rodzaju konkurencyę wytrzymać może. Obecnie zatrudnia p. Pokora około 350 osób i wyrabia wielką ilość cygar i papierosów dziennie. Najlepszym dowodem, że wyroby rodaka naszego są prawdziwie tanie, dobre i wszelką konkurencyę wytrzymają, jest ta okoliczność, że p. Pokora nie tylko po całych Niemczech i za granicę, ale także do takich miast, gdzie jest wiele podobnych fabryk np. do Hamburga dużo swego towaru wysyła.

Madryt. Pomiędzy Caspe i Fliks wykoleił się w wtorek wieczorem pociąg osobowy i wpadł do rzeki Ebro. Szczegółów brak dotychczas.

Nowy Jork. Z powodu przerwania tamy rzeki Ohio zostało miasto Swanset w Illin. zalane i częściowo zburzone. Ludzie musieli na dachy uciekać. Zaskoczeni powodzią na ulicy znaleźli śmierć. Razem utopiło się przeszło 200 osób.

Rodakom, przebywającym na obczyźnie, którzy pragną później osiąść w ojczystych stronach, zwraca się uwagę na ogłoszenie Banku Parcelacyjnego w Poznaniu, który otworzywszy kasę oszczędności, płaci dość wysoki procent, ponieważ obraca kapitałem 2—3 razy do roku. Za zaoszczędzone pieniądze mogą każdego czasu nabyć różnej wielkości parcele lub gotowe gospodarstwa.

Ciekawy testament. W Londynie zmarł niedawno Henry W. Gibbs, były nauczyciel księcia Walii. Pozostawił on około 700,000 marek majątku, które zapisał księżnej Walii, obudwom jej córkom księżniczkom Wiktoryi i Maud, oraz cesarzowej niemieckiej Fryderykowej wdowie.

Pożyteczne wiadomości.

Czy lekarz i aptekarz obowiązany do zachowania tajemnicy? Mało znaną jest rzeczą, że lekarz urzędowo jest obowiązany do zachowania w ścisłej tajemnicy wszystkiego, czego się dowiedział o stanie swych pacyentów, a zatem nie wolno mu innym nic powiedzieć, na jaką chorobę kto cierpiał. Obowiązek ten jest bardzo potrzebny a i użyteczny, gdyż niejeden chory z fałszywego wstydu i z obawy, nie wiedząc, że lekarz nikomu nic nie może o jego chorobie powiedzieć, nie udaje się do lekarza po radę. Również aptekarzowi nie wolno nawet pacyentowi dawać objaśnienia, z czego zapisane lekarstwo się składa.

Kontrole wiosenne.

Dla obwodów Langendreer i Werne. Punkt zborny sala p. Leiendecker w Langendreer.

13 kwietnia o godz $8^1/_2$ dla rezerwy uzupeł. z lat 1892 do 1897 włącznie.

13 kwietnia o godz. 10 dla rezerwistów uzupełn. z lat 1885 do 1891 włącznie.

13 kwietnia o godz. $11^1/_2$ dla piech. prow., gwardyi i broni spec. z lat 1895, 1896 i 1897.

13 kwietnia o godz. 12 dla superrewidendów.

14 kwietnia o g. $8^1/_2$ dla piech. prow., gwar. i broni spec. z r. 1894.

14 kwietnia o godz. 10 dla piech. prow., gwar. i broni spec. z r. 1893.

14 kwietnia o godz. $11^1/_2$ dla piechoty prow., gwar. i broni spec. z lat 1891 i 1892.

15 kwietnia o g. $8^1/_2$ dla piech. prow., gwar. i broni spec. z lat 1889 i 1890.

15 kwietnia o g. 10 dla piech. prow., gwar. i broni spec. z lat 1887 i 1888.

15 kwietnia o g. $11^1/_2$ dla piech. prow., gwar. i broni spec. z lat 1885 i 1886, z wyjątkiem tych, którzy wstąpili pomiędzy 1 kwietnia a 30 września roku 1886.

(Dokończenie nastąpi).

Towarzystwo św. Wojciecha w **Baukau**

donosi swym szan. członkom, iż przyszłe zebranie odbędzie się dnia 11-go kwietnia tj. w drugie święto wielkanocne punktualnie o godzinie 4 po południu, na które przybędzie też ks. rektor Becker. O liczny udział uprasza wszystkich członków **Zarząd.**

Listy należy przesyłać pod adresem: Ignacy Nowak, Baukau, Strenkeder Str. 48.

Towarzystwo św. Antoniego w **Laar**

donosi swym członkom, iż w Wielką Sobotę o godz. 2 po południu będzie „święconka“ święcona w domu towarzyskim na sali zwykłych posiedzeń. W pierwsze i drugie święto odprawione będzie 40 godzinne nabożeństwo od godziny 4 do 5. — Szanownych pp. chorążych proszę uprzejmie, aby raczyli się stawić w pierwsze święto o 5 godz. rano na sumę i na Nieszpory i to z chorągwią, tak samo w przewodnią niedzielę, w jakiej idą dzieci do pierwszej Komunii św. i to o $6^1/_2$ godz. rano. Proszę o przybycie pp. chorążych. St. Hofmann, prezes.

Tow. św. Szczepana w **Habinghorst**

będzie obchodzić **święconkę** w pierwsze święto wielkanocne o godz. 4 po poł. na sali p. Kietling, na którą zaprasza wszystkich członków i wszystkich Rodaków i rodaczki, a osobliwie wszystkie matki z dziećmi.

Zarząd.

Towarzystwo św. Józefa w **Osterfeld**

donosi swym szan. członkom i rodakom zamieszkałym w Osterfeld, którzyby się chcieli dać wpisać do towarzystwa, iż zebranie odbędzie się w poniedziałek wiekanocny po południu o godz· 5-tej. O jaknajliczniejszy udział tak członków jak i gości uprasza. **Zarząd.**

Towarzystwo św. Barbary w **Bochum**

oznajmia swym członkom, iż w pierwsze święto wielkanocne odprawione zostaną nieszpory o godz. 3 w klasztorze. Po nabożeństwie odbędzie się wspólna **święconka,** w której udział brać mogą tylko członkowie z familiami i goście pozamiejscowi. Goście miejscowi mogą brać udział, jeżeli na członków się zapiszą. Chorąży winni się punktualnie stawić do chorągwi. We wielki piątek o godzinie 4-tej wspólny śpiew na sali towarzystwa. O liczny udział prosi **Zarząd.**

Tow. św. Antoniego w **Habinghorst**

oznajmia swym członkom, iż w przyszłą niedzielę, t. j. w pierwsze święto Zmartwychwstania Pańskiego, 10-go kwietnia o godzinie 4 po południu odbędzie się święconka, na którą się wszystkich członków wraz z familiami zaprasza. Goście bardzo mile widziani. Zarząd.

Towarzystwo św. Wawrzyńca w **Castrop**

donosi swym członkom i wszystkim zamieszkałym w okolicy Castrop rodakom, iż w pierwsze święto wielkanocne, po południu o godz. $^1/_2$4 obchodzi **święconkę** na sali domu czeladzi katolickiej (Gesellenhaus). O liczny udział tak członków jak wszystkich rodaków prosi **Zarząd.**

Zarazem donoszę, iż w Wielką sobotę po południu o 2-giej godzinie będzie ksiądz święcił święconkę, więc proszę Rodaków o punktualne przybycie do domu katolickiej czeladzi. Kwartalne zebranie odbędzie się dopiero 24 kwietnia. Zebranie zarządu o godzinie 2 po południu tego samego dnia w sprawie kwartalnych obrachunków.

J. Piechowiak, prezes.

Tow. św. Józefa w **Wattenscheid**

donosi swym członkom, iż wspólna **święconka** odbędzie się w pierwsze święto wielkanocne o godzinie 4 po południu na sali zwykłych posiedzeń. Uprasza się, ażeby członkowie i niewiasty z dziećmi jak najliczniej się na święconkę zgromadzili. Donosi się zarazem szanownym rodaczkom z Wattenscbeid i okolicy, iż święcenie święconki odbędzie się w Wielka Sobotę o godz. 4 po poł. na sali p. Brüggemanna, Nordstr. nr. 13. O liczny udział w wspólnej święconce uprasza **Zarząd.**

Tow. św. Jacka w **Braubauerschaft**

donosi szanownym członkom, iż w pierwsze święto wielkanocne, 10 kwietnia o godz. 4 po południu odbędzie się wspólna **święconka**. Prosimy o liczne stawienie się członków, wraz z żonami i dziećmi. Poświęcenie święconki odbędzie się w Wielką Sobotę o wpół do 3-ciej po południu w kościele parafialnym w Braubauerschaft.

Zarząd.

Tow. św. Józefa w **Horsthausen**

donosi szan. członkom, iż 10 bm. po południu o godz. $3^1/_2$ odbędzie się posiedzenie miesięczne: wpłata miesięczna, wpis nowych członków, a zaraz potem odbędzie się święconka. Prosimy, aby się wszyscy członkowie z żonami i dziećmi raczyli stawić, abyśmy przy pierwszej święconce w Horsthausen wesołe „Alleluja“ w licznem gronie zaśpiewać mogli. Szanownym Rodakom i Rodaczkom donosimy, iż we Wielki Piątek o godz. 4 po poł. odbędą się „Gorzkie Żale“ i zostanie oznajmione, kiedy będzie święconka poświęcona. O najliczniejszy udział prosi Zarząd.

Tow. św. Kazimierza w **Hanowerze**

donosi szanownym członkom, iż w drugie święto wielkanocne o godz. 3 po południu u p. Chojnackiego odbędzie się wspólna święconka, na którą uprzejmie zaprasza

Zarząd.

Tow. św. Józefa w **Altenbochum**

donosi swym członkom, iż święconka odbędzie się w drugie święto wielkanocne, tj. w poniedziałek, 11 kwietnia o godz. wpół do 4-tej po południu, na którą się wszystkich członków z familiami i wszystkich Rodaków, którzy się chcą do towarzystwa zapisać, zaprasza. O jak najliczniejszy udział uprasza Zarząd.

Tow. św. Barbary w **Hamborn**

donosi swym członkom, iż w pierwsze święto, 10 kwietnia o godzinie 4 po południu odbędzie się święconka, na którą to uroczystość wszystkich członków uprzejmie zapraszamy. Goście mile widziani. Zarząd.

Tow. św. Floryana w **Gelsenkirchen**

donosi swym członkom, iż w pierwsze święto wielkanocne po południu o 4-tej odbędzie się święconka. Zarazem donosi się członkom i rodakom, iż w sobotę o godzinie $11^1/_2$ przed południem przybędzie ksiądz święcić święconkę do lokalu zwykłych posiedzeń. O liczny udział członków jako i gości prosi Zarząd.

Tow. św. Aloizego w **Cottenburg**

donosi swym członkom, iż odprawi wspólną święconkę w pierwsze święto wielkanocne po południu o godz. wpół do 3-ciej na sali zwykłych posiedzeń. O liczny udział szanownych członków i gości uprasza Zarząd.

Tow. św. Jakóba w **Sodingen**

donosi swym członkom, iż tow. obchodzi swą święconkę w pierwsze święto zaraz po polskich nieszporach. O liczny udział członków uprasza się. Także i ci są mile widziani podług uchwały z ostatniego posiedzenia. Szanowni Rodacy, którzyby chcieli wstąpić do tow. mogą się zgłosić do zarządu przed rozpoczęciem święconki. O liczny udział uprasza Zarząd.

Tow. św. Stanisława w **Herne**

donosi swym członkom, iż święconkę obchodzić będziemy w pierwszo święto, t. j. w niedzielę, dnia 10-go kwietnia, po południu o godz. $3^1/_2$ na wielkiej sali pana Nussbauma. Przytem odbędzie się zwyczajne zebranie towarzystwa, t. j. wpłata miesięczna, wpis nywych członków, i. t. d. Członków uprasza się, aby się w oznakach stawili i także, aby z swemi rodzinami przybyli. Goście mile widziani. O liczny udział uprasza Zarząd.

Tow. św. Jana Chrzc. w **Altenessen**

donosi swym członkom, iż zebranie odbędzie się w drugie święto wielkanocne, o 11 godz., zaraz po wielkiem nabożeństwie, a nie o godz. 6 jak było zapowiedziane.

Zarząd.

Wiec polski w Gross-Räschen.

W drugie święto wielkanocne odbędzie się tutaj na sali p. Lehnika o godzinie 3 po południu wiec polski w celu założenia polsko-katolickiego towarzystwa.

O jak najliczniejszy udział naszych Rodaków uprasza

J. Kasprzak.

50 dobrych cygar i papierosów całkiem bezpłatnie.

Po znacznym powiększeniu mej fabryki i zaprowadzeniu różnych nowych maszyn, jestem wstanie Szanownym Rodakom następującą korzystną ofertę zrobić. Ja przesyłam **bez wszelkiego kosztu franko** przez zaliczkę:

100 wielkich dobrych cygar **„Lora“** w drew. pudełku za	2,90 m.
100 wielkich dobrych cygar **„Sport“** w drew. pudełku za	2,60 m
100 grub. egipsk. papierosów **„Sultan“** w blasz. pudełku za	1,20 m.
100 turec. papierosów **„Wanda“** w pięk. pud. po 10 sztuk	0,90 m·
100 tureckich papierosów **„Roman I“** po 10 sztuk pak.	0,60 m.
razem tylk:	8,20 m.

Przy większych zamówieniach znaczny rabat.

Ażeby Szanownych Rodaków przekonać, że moje wyroby prawdziwie tanie i dobre, i aby przez moją ofertę nie wieie zarobić, tylko aby sobie jeszcze więcej przyjaciół i wiernych odbiorców zjednać, dołączam przy zamówieniu wyżej wymienionych fabrykatów jeszcze **50 dobrych cygar i papierosów na próbę całkiem darmo.**

P. Pokora, fabryka cygar i papierosów,
Wejherowo (Neustadt W/Pr.) nr. 214.

Dom towarowy S. Hohenstein,

Herne, Bahnhofstrasse

poleca po cenach najtań. i w największym wyborze:

Materye na suknie	Jedwab na fartuchy pełnej szerokości w najnow. kolorach,
Flanele,	Chustki — zarzutki,
Bobrówki,	Obrusy,
Materye na koszule,	Ubrania dla mężczyzn,
Firanki,	Ubrania dla chłopaków,
Szyrtyngi,	Ubrania dla chłopców,
Koronki,	Spodnie do roboty
Obsady perłowe,	Kitle do roboty,
Ręczniki,	Koszule do roboty,
Barchany na pościel,	Kitle potowe,
Materye na fartuchy,	Spodnie skórzanne,
Drukowane materye na suknie,	Ubrania dla mężczyzn podług miary, pod kierownictwem zdolnego przykrawacza, pod gwaranc. dobrego leżenia, po cenach najtańszych.
Ręczniki pstre,	
Kołdry do przykrycia,	
Kołdry do spania,	
Tureckie chustki z jedwabiem i bez, w paradnych kolorach,	

Pierze gęsie darte i niedarte po każdej cenie od 30 fen. do 5 marek za funt, tylko towar czyszczony zdatny do nasypywania

Proszę uważać na firmę: Dom towarowy **S. Hohenstein, Herne,** Bahnhofstr.

Tylko polska usługa! Jedyny skład tego rodzaju w miejscu. **Tylko polska usługa!**

---

†

W przeszły wtorek Rodak nasz

ś. p.

Bronisław Matysiak

z Radomierza pod Błotnicą wpadł w kopalni „Carolinenglück“ do szybu, gdzie na miejscu śmierć znalazł. — Pogrzeb odbędzie się w przyszłą sobotę 9 bm. o godz. 3 po południu z kostnicy cmentarza katolickiego w Hamme. Donosimy o tem krewnym zmarłego i wszystkim Rodakom. Prosimy o liczny udział w pogrzebie i o pobożne westchnienie za duszę zmarłego Rodaka.

Niech odpoczywa w pokoju!

Józef, Franciszek i Andrzej Kędziory.

Jaja do święcenia

wielkie i świeże z gwarancyą za każdą sztukę cena 5 fen., 100 sztuk 4,70 mr., średnie 4 fen., 12 sztuk 45 fen. tylko w

Specyalnym handlu jaj w Bochum,
róg ul. Alle- i Königstr. 53.

Tanie i dobre ubrania, spodnie, paletoty itd.

dostarcza mistrz krawiecki p. **J. Dorowski** z Bochum za pośrednictwem **Wal. Piotrowskiego** z Wiemelhausen, Brenschede nr. 13. Kto z Rodaków pragnie mieć dobre ubranie, niech napisze do niego na karcie, a on zaraz przybędzie, weźmie miarę i ubranie dostarczy. Tenże sprzedaje też tanio **kołowce** (welocypedy) i **każdego w godzinie nauczy jeździć,** prócz tego poleca jeszcze dobre a tanie maszyny do szycia.

Z szacunkiem

Walenty Piotrowski.

Dzielny ułan

z wojska polskiego w Hiszpanii, Cena 1 mr., z przes. 1'10 mr., za egzemplarz oprawny, cena 1,20 m., z przes. 1,30 mr.

Adres: „Wiarus Polski“, Bochum

Skład towarów spożywczych (Consum-Anstalt)

S. Windmüller,

Herne, Bahnhofstr. nr. 15

polcca:

Najlepszą słoninę soloną funt po 45 fen.
Najlepszą słoninę wędzoną funt po 55 teu.
Najlepszą szynkę delikatesową 5 do 6 funtów, funt po 55 fen.
Najlepszą kiełbasę zw. Plockwurst funt po 95 fen. i 1 mr.
Najlepszy pod gwarancya czysty smalec świni funt po 40, 45, 50 fen.
Najlepszy tłuszcz od nerek w paczkach funt po 40 fen.
Najlopsza palona kawa jasna i ciemna funt po 70, 80, 90, 1.00, 1.10 1.20, 1.30, 1.40, 1.50, 1.60 mr.
Najlepszy cukier w kostkach kryształowy funt po 26 fen
Najlepszy kryształowy cukier miałki funt po 24 fen.
Najlepszc amerykańskie petroleum litr po 14 fen.
Najlepsza murgaryna funt po 36 i 40 fen.
Najlepsza margaryna ze słodkiej śmietany funt po 50, 60, 70 fen., przy 5 funtach, o 5 fen. na funcie taniej.
Najlepszy żółty groch olbrzymi funt po 10 i 11 fen.
Najlepszy biały bób funt po 12 fen.
Najlepsza kasza owsiana funt po 12 fen·
Najlepsza mąka pszenna 000 funt po 13 i 14 fen.
Najlepsze mięso w puszkach (Corned Beef) funt po 60 fen.
Najlepsze śliwki funt po 25, 30, 35 fen.
Najlepsze ruskie sardynki słoik po 1,50 mr.
Najlepsze pod gwarancyą czyste wino czerwone litr po 58 fen.
Najlepszy makaron funt po 23 fen.
Najlepsze mydło oszczędnościowe funt po 20 i 25 fen.
Najlepsza kasza tatarczana po 18 fen.
Nailepsze krupy funt po 12 i 16 fen.
Najlepszy ryż funt po 14, 16, 18 fen.
Najlepsza mączka Hoffmanna w paczkach fnnt po 28 fen.
Najlepsza soda kryształowa funt po 4 fen.
Najlepsze szare mydło funt po 14 fen.
Najlepszy proszek mydlany w paczkach po 10 fen. 6 paczek 50 fen.

Polecam dalej codziennie świeże masło ze słodkiej śmietany, najlepsze nordhauseńskie tabaki do żucia, tabakę prasowaną, tabakę do zażywania, najlepsze odleżałe cygara 100 sztuk od 2,80 mr. począwszy. Ser holenderski, szwajcarski, limburski, harceński.

Przy odpowiedniem zakupnie zwracam zamiejscowym odbiorcom koszta podróży. — Wszystkie nie wymienione powyżej artykuły po najtańszych cenach dziennych.

S. Windmüller, Herne, Bahnhofstr. 15.

W **banku** naszym otworzyliśmy

kasę oszczędności

i przyjmujemy depozyta od 1 marki począwszy, płacąc

$5^1/_2$ od sta, jeżeli wypowiedzenie półroczne,
$4^1/_2$ od sta, jeżeli wypowiedzenie kwartalne,
3 od sta, przy wypłacie na każdorazowe żądanie.

Mamy każdego czasu do sprzedania małe parcele i gotowe gospodarstwa.

Bank Parcelacyjny w Poznaniu,
Piekary nr. 18.

Dzieci nędzy,

Powieść przez księdza Władysława Chotkowskiego.
Cena z przesyłką 1 mr. 10 fen. Adres: „Wiarus Polski“, Bochum.

Bracia Alsberg

Wattenscheid.

Ubrania dla mężczyzn!

Uzyskane przez wielkie zapotrzebowanie 40 wielkich domów towarowych nadzwycz. wielkie korzyści przy zakupnie są tak znaczne, że możemy coś nadzwyczajnego zdziałać.

Ubrania dla mężczyzn z ciemnego bukskinu i szewiotu **5** mr. do **12,75** mr.
Ubrania dla mężczyzn z dobrego szewiotu i kamgarnu **14,50** mr. do **22,50** m.
Ubrania dla mężczyzn z najlepszego szewiotu i kamg., dobre leżenie **27** do **37**.50 m.
Ubrania surdutowe z najlepszego kamgarnu, najlepsza robota **33** do **38** marek.
Spodnie bukskinowe rzet. jakość, ciemne i jasn. materye **1**,75 m., **2**,80 m., **4**,35 m., **6**.25 mr.
Ubrania dla chłopców piękny nowy krój, dobre materye **1**.10, **1**.75, **2**,90, **4**.25, **6**.50 mr.

Wykonywanie podług miary
pod gwarancyą rzetelnie, dobrze i tanio.

Bracia Alsberg

Wattenscheid.

Konfekcya dla niewiast.

Polecamy w tym oddziale nadzwyczaj wielki i dobry wybór; tylko ostatnie

nowości

po zadziwiająco tanich cenach.

Żakiety czarne i kolorowe, luźne i obcisłe **3**.75, **5**, **7**.50, **10** do **25** marek.
Kolorowe kołnierze 0.25, 0.75, **1**.35, **2**.25, **3** do **5**,75 m.
Czarne kołnierze **1**.15, **1**.75, **3**.50, **6**.75, do **33** mr.
Czarne kapesy dla niewiast od **3**.50 mr. począwszy.
Kołnierze moire na podszewce od **3**,50 mr. pocz.
Czarne koła, czysta wełna od **6**.75 mr. począwszy.
Płaszcze od kurzu najnowszy krój od **6**,50 mr.

Materye na suknie
nowości obecnego sezonu w największym wyborze.

Jedyny katolicki skład drogeryjny na wielką skalę — **z polską usługą!**

Rzetelna usługa! Rzetelna usługa!

Baczność Rodacy z Bottrop i okolicy!

Z powodu dużego zakupna polecam na święta wielkanocne: pod gwarancyą czysty **mak** cały i mielony za funt 28 fen., — nietrujące **farby w różnych kolorach** do święconych jaj, — bajecznie tanie **wina** jako czerwone począwszy od 80 fen., „Samos“ po 1 mr., wszelkie wina reńskie, węgierskie, tokajskie, porter (Mala Madeira, Scherry) i t. d., specyalność: „Szampan“. — Wszelkie świeże **palone kawy** począwszy od 65 fen. za funt. — Dr. Mellinghoff'a **esencyę koniaku, farby, pokosty lakiery, pędzle i klej. Farby gotowe w puszkach na posadzki** w 6 godz. schnące, (za 2 funtową puszkę 1.50 mr.

Proszę o poparcie mego składu
w imieniu
drogeryi W. Knickenberga (pod lwem)
Władysław Jędryczka.

Przy większym zakupnie znaczny rabat.

z polską usługą! — Jedyny katolicki skład drogeryjny na wielą skalę

Przeciw brakowi apetytu, lichemu trawieniu, zatwardzeniu

Dr. Fernesta esencya życia prawdziwa tylko od **C. Lücka** w Kołobrzegu (Colberg) znana od 57 lat. Niezliczone świetne uznania. Tylko prawdziwa z firmą C. Lücka w Kołobrzegu. Jest skuteczną przy zepsutym żołądku, braku apetytu i w ogóle przy lichem trawieniu. Dr. Fernesta esencya życia oddala z żołądka zepsute soki, a przy zatwardzeniu też działa skutecznie. Dalej ułatwia trawienie przez łagodne działanie, nawet wtedy, gdy inne środki nie skutkowały.

Ostrzega się przed naśladownictwami.

Prospekty na życzenie darmo.

Nabywać można po **1,00, 1,50 i 3,00 m.** w niemal wszystkich aptekach.

Dr. Fernesta esencya życia.

Kazałam sobie przysłać po raz drugi dr. Fernesta esencyę życia i jestem ze skutków bardzo zadowolona.

Neu-Wustrow p. Altreetz 1897.

Wdowa Kiederley.

Rozpuszcza się 100 litrów 30 procent spirytusu z 3,6 kilogr rzewienia, 1,5 kgr. cytworowego, 2,8 korzenia goryczki, 250 gr. lipo-żywicy amoniakalnej, 250 gr. grzybu modrzewiowego, 1,250 ko. kory Sagrada, 2,6 ko. dryakwi bez opium, 30 gr., szafranu, 1 ko. aloesu przez 14 dni, poczem się wyciska i następnie przecedza.

Prawdziwą esencyę życia **nabywać można** we wszystkich aptekach w Bochum, składy: w aptece Webera, starej aptece, w aptece Hornunga, w aptece pod aniołem (Engel-Apotheke), w Weitmar u aptekarza Schulte-Herweling, w Harpen u aptekarza Bussego, w Wattenscheid: w aptece „Stadt-Apotheke“, w aptece Hoynik, w aptece „Germania-Apotheke“, w Eickel, Schwan-Apotheke, a prócz tego w nieomal wszystkich aptekach.

Miejsca do budowy

od 800 marek począwszy w pobliżu 5 kopalń węgli pod korzystnemi warunkami do sprzedania. Budowę wykonywa się na życzenie jak najtaniej.

Domy przy małej zaliczce są także do nabycia. Ceny ziemi wciąż się tu podnoszą, dla tego nadarza się górnikom najlepsza sposobność do umieszczenia swych pieniędzy.

Herm. Lucas,
Horst-Emscher,
właściciel cegielni pierścieniowej.

Cygara

specyalność największych i najlepszych fabryk Hamburga, Bremeny i Bünden. Wybór przeszło 50 gatunków w cenie po **2.85, 3.25, 4.00, 4.50, 5 20, 5 50** itd., aż do **17** mr. za 100 sztuk.

Papierosy

wyroby firm: Kyriazi Freres, Cairo, M. J. Bostanjoglo z Moskwy, „Kios“ z Drezna, „Wulkan“ ż Drezna
poleca
Fr. Schnettelker,
Castrop.

Baczność!

Pierwszy polski **interes tłuszczowy** w **Ueckendorf** przy ulicy Theodorstr. nr. 11. Polecam Rodakom w Ueckendorf i okolicy **jaja do święcenia i czyste polskie masło, słoninę** i więcej gatunków **kiełbasy** po cenach jak najtańszych. Rzetelna polska usługa. Proszę Rodaków o poparcie

Jan Skraburski.

Polską kiełbasę i kiszki

polecam Rodakom na obczyźnie na święta wielkanocne. Towar wysyłam w dalsze strony za zaliczkę pocztową. Rodaków, którzy na święta przybędą do Dortmund proszę, aby mnie odwiedzili.

Fr. Jakubowicz,
Dortmund, Lambachstr. 4.

Hugo Stollbrock,

Habinghorst,

naprzeciw gościnnego Kettling'a.

Donoszę, iż otrzymałem wszelkie nowości wiosenne, które polecam po nadzwyczaj tanich cenach.

Materye na suknie metr 40, 60, 80 fen., 1,00 do 3,50 mr.
Stósowne obsady i brzegi perłowe.
Perkale i materye do pościeli metr 45, 55, 60 fen. do 1 mr.
Satyny i kipry na pościel 140 — 160 ctm. szerokie metr 1,35 do 2,75 mr.
Prześcieradła bobrowe białe i pstre metr 1, 1.20, 1.60 do 2.75 mr.
Płótno do prześcieradeł 135, 150, 163 cm. szerokie po 1,05, 1,35, 1,50 mr.
Ręczniki i ścierki 15, 20, 25, 30, 40, 50 i 60 fen.
Rolosy i materye na rolosy bardzo tanio.
Firanki, wielki wybór, metr od 40 fen. począwszy.
Zawieszadła do firanek i koronki białe i kremowe.

Wielki skład towarów białych:
Koszule wierzchnie, półkoszulki, kołnierzyki, mankiety każdego kroju i wielkości. Wielki wybór krawatów do kołnierzyków prostych i wyginanych od 20 fen. do 2 mr.
Białe i pstre koszule dla niewiast i dzieci, koszule dla noworodków od 25 fen. począwszy.
Kaftaniki dla dzieci, powijaki. kołderki i fartuszki jak najtaniej.

Pierwsze nowości
w kolorowych i czarnych kapeluszach dla mężczyzn od 1.50 do 9 m.
Kapelusze dla chłopców i dzieci od 1 mr. począwszy.
Czapki rozmaitego kroju od 50 fen. począwszy.
Mocne parasole z materyj „Zanolla“, „Gloria“ i z jedwabiu, własnej roboty od 1.50 do 10 m.
Laski we wielkim wyborze, szelki, pasy, guziki do kołnierzyków mankiet.

Gorsety każdej wielkości.
Wielki wybór rękawiczek, fartuchów, chustek do nosa kaftaników nocnych, spódników. Szkarpety, 3 pary 1 mr., pończochy dla kobiet i dzieci po cenach najtańszych.

Zwracam też uwagę na mój skład ubrań dla robotników. Polecam niebieskie jaki i kitle, bluzy bobrowe po 70, 90 f., 1 i 2 mr. Spodnie z niebieskiego płótna, kałmuku, pilotu, drukowanego moleskinu i z materyj nicianych po 1.20, 1.50, 1.70 aż do 4,00 mr. Mocne jak żelazo spodnie bukskinowe z wełny wiejskiej od 6.50 mr. począwszy. Najbogatszy wybór koszul normalnych sportowych, flanelowych i bobrowych każdej wielkości i po każdej cenie.

Wierny mojej 20-letniej zasadzie: ścisła i rzetelna usługa, proszę o łaskawe poparcie.

Hugo Stollbrock.

A. Weinberg'a dom towarowy

w Bickern-Wanne

ul. Bahnhofstrasse 76a

poleca wszelkiego rodzaju **towary szklanne**, porcelanowe i emaliowane, oraz zabawki, jakoteż wszelkie sprzęty domowe po cenach najtańszych. Polecam też maszyny do gotowania po cenach fabrycznych na odpłatę.

Obrazy św. Wojciecha

Cena 70 fenygów, z przes. 80 fenygów.
Adres: **„Wiarus Polski“, Bochum,** Maltheserstr. 17a.

Za druk, nakład i redakcyę odpowiedzialny: Antoni Brejski w Bochum. — Nakładem i czcionkami Wydawnictwa „Wiarusa Polskiego“ w Bochum.